

A művelődési otthonok munkája

A Művelődésügyi Minisztériumban felmérték a művelődési otthonok munkáját, látogatottságát. Megállapították, hogy jelenleg 3878 ilyen intézmény működik a helyi tanácsok és a szakszervezetek irányításával. Rendezvényeik, különböző műsoraik növekvő vonzóerejét tanúsítja, hogy az elmúlt évben összesen 51 millióan keresték fel az otthonokat és több millióra tehető a falaik között működő könyvtárak, mozik, tv-eladások közönsége.

Több mint 90 ezer ismeretterjesztő előadáson 6400 szakkör foglalkozásain és csaknem 3000 szabadakadémiai előadásorozaton több mint 4 700 000 hallgató vett részt. Az utóbbi időben gyors fejlődésnek indult a klubélet. Ez idő szerint mintegy 2500 - főként ifjúsági és nyugdíjas - klub működik országsszerte.

— Bácsi, mit tegyek a fegyverem? — fordult egy pöttyös legényke tágranyílt szemmel egy barnakabátos, jóságos tekintetű férfihez.

— Kis kucsmát, mint a falusi gyerekek — hangzott a válasz, s nyomatékul — hogy az utasítás még precízebb legyen — barackot perdített az ifjú statisztika kobakjára.

Amióta csak létezik a szegedi szabadtéri, itt áll ezekben az öltöző-barakkokban Márk Tivadar, az Állami Operaház Kossuth-díjas jelmeztervezője. Ki tudná megismerni, mennyi jelmezt alkotott. Három évtizede együtt dolgozik Fülöp Zoltánnal; most is közösen terveztek a Faust kellékeit.

Vásárhelyi madár Mária Lujza ruháján

Beszélgetés Márk Tivadarral

— Ez már a harmadik Hány tervezésem — mondja Márk Tivadar. — Külön érdekesség, hogy ugyanazokban a ruhákban, kosztümökben játszanak a szereplők a szegedi előadáson, melyeket a filmváltozatban is magukra öltöttek. (Ő volt a film jelmeztervezője is.) Egy finn rendezőnő Budapesten látta a filmet, elkérte a terveket, s így Helsinkiben a márciusi bemutaton ugyanekben a dőlceg huszáruhákból jelentek meg a szereplők.

Az idén tehát egyszerre három különböző helyen, három különböző előadásban játszottak Márk Tivadar jelmezei. Milyen elgondolás alapján komponálta meg ezt az immár nemzetközi jelmezkomplexumot?

— Hány közvetlen környezetét, az elő- és utójáték

ívócimboráit és Örszét naturalisztikus ruhákban kell megjelentetni, hiszen ők a darab valóságos szereplői. Az összes többiek csak úgy játszanak, ahogyan Hány képzeletében megszülettek, vagyis mesészerű alakok. Rájuk tehát a paraszti fantázia díszítőelemeit kell agatni. Néhány évvel ezelőtt a hőmezővásárhelyi piacon vettem egy madaras mintájú paraszt-tányért. Most ez a madár-motívum rákerült Mária Lujza ruhájára. Az ilyen hétköznapiakból szerzett impressziók sokat segítenek a tervezőnek. Általában arra törekedtem, hogy a főhős szemüvegén keresztül motívumaiban és színösszeállításában egyaránt a magyar nép formakincsét rajzoljam színpadra. A felvonuló tömegek és hadseregek elengedhetetlen tartozékai ennek a monumentális előadásnak, ahol a közönség múlt századi férfiideálról, a huszárokról álmodik. Nekem is ehhez kellett igazodnom.

Márk Tivadar elmondotta még, hogy Bene Jánosné és Horváth Ferenc személyében kitűnő munkatársakra lett, hogy a Margitszigeti színpadra ő dolgozta ki a Denevér jelmezeit, s most a Varrásfuvolára készül. De Mozart operájának kosztümjeit tervezi a szombathelyi Izisztentély elé is, miközben üres óráiban itt Szegeden „faricskálja” a Tannhäuser figuráinak jelmezeit.

Nikolényi István

Csak nyaralóknak

ORI-műsor az újszegedi színpadon

Csak nyaralóknak hirdette az ORI legújabb rendezvényét hétfőn este az újszegedi szabadtéri színpadon. A Brachfeld Siegfried konferálta műsorban ezúttal idegcsillapításról is gondoskodtak a szervezők, hiszen Bőrröndi Kati kedves My fair Lady-paródiája, az Un fair Lady, Bilcsi Tivadar, Kósa András és Bilcsi Mária jellegzetes tóparti rekonstrukciója, a Balatoni szerelem, valamint Hofi Géza szellemesen rögtönzött imitációja — bölcs mértékletességgel adagolva — tulajdonképpen kihúzta a szenvedélyesek méregfogát.

Igy aztán Németh József minden különösebb zavar nélkül énekelhetett Angelát és Get not — bár ez utóbbit elég gyengén —, Laboch Gerard Caffé orientált és Toldy Mária sanremoi sikerszármakot. Kósa Jánosnak ezúttal hadd jegyezzük meg, hogy Blüer Bölcsődalát — melynek feldolgozását énekelte — nem Mozart írta.

Az est legnagyobb szenációja azonban Szörényi Levente volt. Az Illés zenekar első gitárosát, mint zeneszerzőt és előadóművészt, nem nekünk kell felfedezni, mégis mindeztalán, miért nem lehet a külföldi fesztiválokra például az ő szerzeményei közül nevezni. Hogy ne keljen végre lemaradnunk más országok mellett, mikor eredeti beat zenét is komponál valaki Magyarországon. Nemcsak a Rohan az idő méltán nagysikerű számára gondolunk, hanem a műsorban elhangzott Légy jó kisbít hozzám, Az utcán és a televízió fesztiválján

megszólaltatott Még fáj minden csók című darabjaira. Volt a hétfői estnek még egy érdekessége. Az Illés zenekar utolsó produkciói közben az idősebbek bizony ráuntak a műsorra, s fiatalosan tüntető lendülettel, zene alatt, gálánsan távoztak a színhelyről — zavarva ezzel az ottmaradókat. Pedig az illemszabályok nemcsak a hangoskodó fiatalokra, hanem rájuk is vonatkoznak!

N. I.

Gyárírljak a tankönyveket

A nyomdákban jó útemben halad a tankönyvgyártás. Az idén utánnymással együtt több mint 17 millió példányban csaknem 700 féle általános, középiskolai, nemzeti, egyetemi, főiskolai és egyéb tankönyvet, számos tanári kézi- és segédkönyvet is gyártanak.

RÁDIÓMŰSOR

SZERDA

Kossuth Rádió

4.30 Hírek. Időjárás. 4.32 Hajnaltól reggelig... 4.45 Falurádió. 5.00 Hírek. 5.30 Reggeli krónika. 6.00 Hírek. 6.30 Hírek. 7.00 Reggeli krónika II. 7.15 Közveti időjárás. 7.30 Új könyvek. 8.00 Hírek. 8.05 Műsorismertetés. 8.20 Működés. 8.37 Orvosi tanácsok. 8.42 Operatárszettek. 10.00 Hírek. 10.10 Könyvzenei Híradó. 10.53 Néhány perc tudomány. 11.00 Kórusok. 11.27 A Szabó család. 11.57 Hallgatóink figyelmébe! 12.00 Hírek. Nemzetközi lapszemle. 12.15 Verbunkosok. 12.59 Budapest kulturális programjából. 13.00 Válaszolunk hallgatóinknak. 13.15 Zenekari muzsika. 14.00 Hírek. 14.05 Részletek daljátékokból. 14.28 Lányok, asszonyok. 14.58 Zenekari muzsika. 15.38 Rokokok. 16.00 Hírek. 16.15 Tánccsapatok. 17.00 Munkásszemle. 17.15 Operabáratoknak. 17.57 Hallgatóink figyelmébe! 18.00 Mi történt a nagyvilágban? 18.15 Hazánk hírei. 18.20 Népi muzsika. 18.35 Harcoló Vietnam. II. 18.55 Húszas stúdió. 19.54 Jó estét, gyerekek! 20.00 Esti krónika. 20.23 Ismeri-e? 21.03 Forgószínpad. 22.00 Hírek. Időjárás. 22.10 Időszóró nemzetközi kérdések. 22.24 Sporthírek. 22.25 Kamarazene. 23.15 Odysseus búcsúzik. 23.20 Népi muzsika. 24.00 Hírek. 0.15—0.25: Éji zene.

Petőfi Rádió

4.30—10.58 Azonos a Kossuth Rádió műsorával. Közben: 6.20—6.30 Torna. 10.00—12.30: Zenés műsor. 12.05 Hírek. 13.45 Időjárás. és vízállásjelentés. 14.00 A Varsói Rádió Kísérleti Stúdiójának felvételeiből. 14.16 Bolondos versek. 14.29 Fúvószenekara. 15.00 Hírek. 15.05 Délutáni frissítő. 16.07 Orvosi tanácsok. 16.12 Operatárszettek. 16.31 A tollaskiégő birodalmában. 17.00 Hírek. 17.05 Könyvzenei híradó. 17.48 Hírdetőslop. 17.58 Operatárszettek. 18.20 Hangverseny a stúdióban. 19.00 Hírek. 19.10 Filmzene. 19.20 Az autoimmun betegségről. 19.30 Szimfonikus hangverseny. 21.00 Hírek. 21.05 Melódiaalbum. I. 22.06 Hangversenyantár. 22.21 Simone de Beauvoir útja. 22.31 Népi muzsika. 22.56 Útverseny-eredmények. 23.00—23.15 Hírek. Időjárás.

TELEVÍZIÓMŰSOR

TV

Magyar televízió

18.00 Hírek. 18.05 A képzőművészet története: Etruszk-római művészet. (ism.) 18.35 A Magyar Hírdető műsora. 18.45 Bélyegszarok. 19.00 Az orvos válaszol. Gyógyítható-e a beszédhibák? 19.15 Somogyi mozaik. Riportfilm Somogy megye iparáról. 19.45 Hazai tükrök. Aktuális jegyzet. 19.50 Esti mese. 20.00 Tv-híradó. 20.20 Késérő aratás. Magyarul beszélő angol film. (18 éven felülieknek.) 21.50 Sopoti Dalfesztivál. 1965. Filmösszeállítás. 22.15 Tv-híradó. II. kiadás.

Jugoszláv televízió

18.25 Műsorismertetés. 18.30 Tv-újdonságok. 18.45 Útutazók. 19.00 A jugoszláv zeneirodalomból. 19.15 A tv postája. 19.40 Reklámok. 19.54 Jó éjszakát, gyerekek! 20.00 Tv-híradó. 20.30 Játékfilm. 22.00 Hírek.

Román televízió

17.00 Iskolások műsora. 18.00 Tv-híradó. 18.15 Bélyeggyűjtők. 18.20 Robin Hood. Sorozatfilm. 19.00 Kérdések. Művekre van felelet és felelet nélküli kérdések. 19.45 Meghívó. 20.00 Sakk a királynak. Játékfilm. 21.25 Mamaia 1966. 21.35 Hírek.

röviden

1966. AUGUSZTUS 3., SZERDA
NÉVNAP: HERMINA

HÜVÖSEBB IDŐ

Várható időjárás ma estig: felhős idő, többfelé záporosóval, zivatarral, mérsékelt, a zivatarok idején átmenetileg megerősödő szél. A nappali felmelegedés kissé gyengül. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet ma 22—26 fok között. (MTI)

A Nap kél 4 óra 23 perccor, és nyugszik 19 óra 16 perccor. A Hold kél 6 óra 41 perccor, és nyugszik 6 óra 04 perccor.

VIZÁLLÁS

A Tisza vízjárása Szegednél kedden 374 cm. (Áradó.)

SZAZ EVE

halt meg Klauzál Gábor (1804—1866) politikus, publicista, ügyvéd, a reformkor szabadelvű nemzetiellenzékének egyik vezetője. A 48-as Bathányi-kormány földművelés, ipar- és kereskedelemügyi minisztere. Szegednek mind a reformkorban, mind pedig az alkotmányos élet helyreállítása után legismertebb és legkiválóbb országgyűlési képviselője volt. A belvárosi temetőben nyugszik. 1903 óta a Közművelődési Palota főében mellszobrá (Vastagh György alkotása). Lakóházán (a Klauzál tér és a Kelemen utca sarkán) pedig márványtábla őrzi emlékét.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Nyári szünet.

SZEGEDI SZABADTÉRI JÁTEKOK

Este fél 8 órakor: Az ember tragédiája.

KULTURPARK

Nyitva 13 órától 21 óráig.

MOZIK

Vörös Csillag: Hajókkal a bástyák ellen. Előadások kezdése: negyed 6 és fél 8 órakor. — Fáklya: délután 2 és 4 órakor: Titok este 6 és 8 órakor: Kis örvég.

Postás Mozi: Kéz kezet mos. Fél 6 és fél 8 órakor.

A DÉL-MAGYARORSZÁG FENYŰSÁGJA

19.30 órától 22 óráig sugároz híreket a Klauzál téren.

INSPEKCIÓS ÁLLATORVOSI SZOLGÁLAT

Szeged város területére

Július 30-tól augusztus 6-ig este 6 órától reggel 6 óráig (vadász és ünnepnap nappal) is elfogadják és nehezebb esetekre ügyelnek dr. Komáromi János állami állatorvos. Telefon: 40-54 Lakása: Újszeged, Torontál tér 3. Az állatorvos kizárólagosról a hívó fél köteles gondoskodni.

— Eszperantókiállítás nyílt a Szegedi Somogyi Könyvtárban, a könyvtár kereteiben működő Magyarországi Eszperantó Múzeum és Könyvtár rendezésében. Kiállították a Magyarországon eddig megjelent eszperantó tankönyveket és szótárakat, a magyarországi eszperantó sajtótermékeket, magyar irodalmi művek eszperantó nyelvű kiadásait, és a legújabb eszperantó nyelvű kiadványokat. A kiállítás a könyvtár nyitvatartásával egyidejűleg látogatható délután 10-től 1-ig és délután 3-tól 6-ig.

Áramszünet

Az Áramszolgáltató Vállalat közli, hogy 1966. augusztus 5-én 6—15 óráig Római krt., Felső Tisza-part, Etelka sor, Valda u., Fecske utca, Szilárdi sgt. által használt területen áramszünet lesz. K. 10 698

Gyászközlemény

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett édesanyánk, nagymamánk, DRUBI BALÁZSNÉ, életének 87. évében rövid szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 3-án délután 15 órakor lesz a Dugonics-temető ravatalozójából. A gyászoló család. Makkosházi u. 9. T. 2065.

— Tanácskozik az eszperantó világkongresszus. Szakrendezvények, azonos foglalkozásuk találkozó színpadon

— Tanácskozik az eszperantó világkongresszus. Szakrendezvények, azonos foglalkozásuk találkozó színpadon a budapesti eszperantó világkongresszus keddi programján. A kora esti órákban tartotta meg hivatalos bankettjét az Egyetemes Eszperantó Szövetség (UEA) a Gundel Étteremben, utána pedig megkezdődött a zenés-táncos kongresszusi bál a városi Petőfi-csarnokban. (MTI)

— KITÜNTETÉS. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

dr. Horváth Richard temp-lomigazgatónak, a Katolikus Szó főszerkesztőjének, az Elnöki Tanács tagjának a társadalmi és politikai életben, a szocialista állam és a katolikus egyház közötti jó viszony munkálása és a papbékemozgalomban kifejtett kimagasló tevékenysége elismerésül 60. születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetéssel adományozta. A kitüntetést Kisházi Ödön, az Elnöki Tanács helyettes elnöke nyújtotta át.

— A SZÖVÖSZ igazgató-

ságának utasítására országsszerte megkezdődött a földművesszövetkezetek tagnyilvántartásának rendezése. A földművesszövetkezetek, mint a SZÖVÖSZ-ban ezzel kapcsolatban közölték, jelenleg 2 016 000, az alapszabály előírásának megfelelő részjeggel rendelkező tagot tartanak nyilván. Ez a statisztika azonban az utóbbi időben már nem minden esetben állta ki a gyakorlat próbáját. A nyilvántartások rendezésével egyidejűleg orvosolják ezeket a hibákat. Az elköltözött tagok részlegét mindenütt átutalják az új lakhely szerint illetékes földművesszövetkezeteknek. Az elhunyt tagok részlegére pedig az öt éven belül jelentkező jogos örököseket illeti meg.

— Lopás és sikkasztás miatt

indított büntetőeljárást a Szeged városi és járási rendőrkapitányság letartóztatás mellett Bíró József 58 éves, büntetett előéletű. Szeged, Kelemen utca 7. szám alatti lakos ellen. A Marx téri Gyűléscsarnokban egy külföldi állampolgártól megtekintésre elkért egy karórát, amellyel „meglepett”, s rögtön értékesített. Hasonló módon cselekedett a munkásszállóban is egy munkatársa órájával. Az így szerzett pénzt italozásra költötte. Ügyét vádemeléssel áadták az ügyészségnek.

Golyózápor a járókelőkre a felhőkarcoló tornyából

Egy tébolyult páratlan szörnyette Texasban

A 24 éves Charles Whitman — Amerika, de a világ bűnügyi történetében is — páratlan szörnyettett követett el hétfőn délen, amikor a Texas Állami Egyetem felhőkarcoló-tornyáról gyalogási kézfegyverekkel, messzehordó távcsöves vadászpuskákkal és revolverekkel golyózáport zúdított a járókelőkre. A legfrissebb adatok szerint a tébolyult garázdálkodásban Whitmanal együtt — aki a rendőrséggel folytatott tűzharc során ugyancsak halálos sebet kapott —

összesen 17 ember vesztette életét és 32-en sérültek meg.

A halálos áldozatok listáján egy egyetemi professzor, valamint egy kis névtelen is szerepel: mindenórás asszonyt is lövedék ért és magzata elpusztult.

Whitman letöltötte két éves kötelező katonai szolgálatát a haditengerésznél. Mesterlövő volt. Egy súlyos fegyveresértés miatt lakta-nyafogságra, ezt követően büntetőtáborra és lefokozásra ítélték, de más alkalommal ki is tüntették: elnyerte Kubában teljesített szolgálatiért a fegyveres erők expedicíós érdemérmét.

Tettét nyilvánvaló elmezavarban követte el, amihez mindaddig kiderítetlen családi körülményei is hozzájárultak. Hétfőn reggel törrel

halálra sebezte feleségét, ezután anyja lakására

ment és a jómódú, idős asszonyt leszúrta, majd revolvorgolyóval szétrombolta a fejét.

Whitman valóságos fegyverraktárt szedett össze. A hírgyőzők fél oldalon át sorolják az egyetem kilátó-tornyába felcipelte messzehordó vadászfegyverek, karabélyok és revolverek típusait. Whitman első dolga volt, hogy leterítse a liftkezelőnőt és azokat a turistákat, akik a közelben tartózkodtak. Miután

a 26. emeleti tornyban elfoglalta tüzelőállását,

megkezdődött a 80 perces lidérvnyomások álom.

A mesterlövő Whitman csaknem minden áldozatának a felsőtestét érte golyó. A rendőrök viszonyozták a tüzelést, egy páncélgépkocsit is felvonultattak és még egy repülőgépet is megjelent, hogy géppuskával megsemmisítse a dühöngő örültet.

A repülőgép azonban menekülésre kényszerült, minthogy Whitman nagy hatóerejű fegyverekkel rendelkezett.

A 29 éves Ramon Martinez közlekedési rendőrnő szabadnapos volt és pécenyestűs közben rádióhallotta, mi történik. Egyenruhát öltött és a lövöldözés színhelyére hajtott. Ezekben az órákban ő Amerika nemzeti hőse. Martinez segítségül hívott egy McCoy nevű másik rendőrt, és kúszva, rohanna, épségben elérték a

főkaput. Bent az épületben Martinez rálőtt Whitmanra, aki visszatért, de nem talált. Martinez ezután

egész tárat kilőtte a garázdálkodó örültre, aki rögtön összerogyott és valamivel később meghalt.

Az első szakértői vélemény között a hírtünyöskégek idézik dr. Frederick Weertham New York-i ideggyógyász nyilatkozatát. A bűnügyek Amerika-szerte ismert szakértője szerint „a gyilkosság ragályos, akár a kanyaró”. Bár minden jel arra mutat, hogy Whitman örült volt — mondotta —, az austin gyilkosság „kétséget kizáróan összefüggésben áll a chicagói tömegmerénylettel”. „Amikor ilyen erőszakos cselekmények előfordulnak, nagyon gyakran hatást gyakorolnak más, erre hallamos merényletekre”.

Ralph W. Yarborough demokrata párti szenátor Washingtonban kijelentette, hogy a rémtett összefüggésben áll a halált okozó fegyverek amerikai árusításának lazaságával is, egyébként pedig „az erőszakos cselekményeknek ez a szemmel látható, nagyfokú elharapódzása alyhanem folytatódik.

hacsak Amerika nem szünteti be azt, hogy erőszakos cselekményekre tanítja a népet.

A televízió műsorai minden este gyilkosságról szólnak. Magunk hozzuk létre azt a Frankenstein, aki bennünket tesz tönkre”. (MTI)